

חוברת הסברה

למתעניינים בהגשת מועמדות לנבחרי ציבור
למליאת המועצה ולוועדים המקומיים

לקראת הבחירות לרשויות המקומיות

30.10.18

תודה גדולה למחלקת יישובי העמק ולמועצה אזורית עמק חפר
על הרשות להשתמש לערוך ולהתאים את החומרים הכתובים למועצה אזורית מנשה

הגשת מועמדות לנבחר ציבור למליאת המועצה ולוועדים המקומיים: למה מתי ואיך?

חוברת זו נועדה לתת מידע למועמדים ולמתעניינים לקראת הבחירות לרשויות המקומיות, שיתקיימו ב 30.10.18. בחוברת זו מובאים עיקרי הנושאים הקשורים לבחירות עצמן, וכן מידע הקשור לפעילות והתנהלות הוועדים המקומיים.

להרחבה, ולמידע נוסף ניתן להיעזר בצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958, שהינו המקור החוקי לכללים, דרכי הבחירה, סמכויות, חובות חברי הוועד המקומי ועוד.

מידע נוסף לגבי נושא הבחירות ניתן למצוא באתר האינטרנט של משרד הפנים- יחידת המפקח על הבחירות, בכתובת: <http://www.moin.gov.il>

למידע ושאלות לגבי הבחירות ניתן לפנות להגר חרמש המרכזת את נושא הבחירות. בטלפון: 04-6177304 | במייל: hagarh@menashe.co.il

- מטעמי נוחות בלבד ישנם מקומות במסמך זה המנוסחים בלשון זכר. הכוונה היא לנשים וגברים במידה זהה. סליחה ותודה על ההבנה

ב - 30.10.18

יתקיימו בחירות
בכל הרשויות המקומיות
בארץ כולל מ.א. מנשה

היחידה לפיתוח קהילתי הוקמה על מנת לסייע להנהגות הישובים במנשה בתחומי הניהול, המנהל והקהילה. היחידה פועלת במטרה לבסס את צורת השלטון הדו רובדי בצורה מיטבית, להתוות נוהלי עבודה מסודרים, מובנים ויעילים בין מחלקות המועצה לוועדים המקומיים, לסייע לוועדים בפעילותם השוטפת ולטפח ולחזק את המנהיגות המקומית בכל ישוב.

שירותי היחידה לפיתוח קהילתי כוללים ציוות של מלווים המייעצים ומסייעים להנהגת הישוב, קיום הדרכות והכשרות מגוונות בנושאי השלטון המקומי, וחיבור והפצת מידע רלוונטי לניהול הישובים.

רקע

הישוב הכפרי (קיבוץ, מושב, ישוב קהילתי, כפר) משתייך למועצה אזורית שבה צורת המשילות נקראת "שלטון דו רובדי". הרובד העליון הוא המועצה האזורית המאגדת מספר ישובים, והרובד התחתון הוא הישוב הבודד המנוהל על ידי ועד מקומי נבחר.

לתושבי הישובים במרחב הכפרי ניתנה זכות מיוחדת לנהל את החיים המוניציפליים והקהילתיים תוך בחירת מנהיגים מתוך היישוב, לקיחת אחריות של ממש על אורח החיים, על הסביבה ועל עתיד הישוב ותושביו. לקיחת אחריות זו של המנהיגות המקומית על ממדי החיים השונים, היא שיוצרת תחושת שייכות, מחויבות ומשמעות.

ב 30 לאוקטובר 2018 יתקיימו בחירות בכל הרשויות המקומיות בארץ, כולל מועצה אזורית מנשה. לראשונה, יום הבחירות יהיה יום שבתון ובכל אחד מיישובי מנשה יוצב קלפי (אחד לפחות).

במועד זה יבחרו תושבי המועצה:

רשימת וועד מקומי
(פתק כחול)

נציג הישוב
במליאת המועצה
(פתק לבן)

ראש מועצה
(פתק צהוב)

כל הנבחרים במועד הבחירות נבחרים לתקופה של חמש שנים.

מי יכול להיבחר? (סעיף 19 לצו המועצות האזוריות)

- מי שרשום בפנקס הבוחרים של הישוב.
- ביום הגשת מועמדותו הוא בן 21 שנים ומעלה.
- מקום מגוריו הקבוע, ביום הגשת מועמדותו, הוא בתחום הישוב.
- אינו עובד מועצה / ועד מקומי במשכורת.
- עובד מדינה / רשות מקומית אחרת - עבודתו אינה עומדת בסתירה או אי התאמה בין תפקידו זה לבין תפקידו כנבחר ציבור.
- לא הוכרז כפסול מסעיפי חוק אחרים או כפושט רגל.

"פנקס הבוחרים"

רשימה הכוללת את כל בעלי זכות הבחירה ב"אזור" ובו מופיעים הפרטים הבאים: שם המשפחה, השם הפרטי, שם האב או האם, המען ומספר תעודת הזהות. בפנקס הבוחרים נכלל כל מי שביום הקובע גילו 17 ומעלה ובמשרד הפנים כתובתו בישוב. ניתן לעיין בפנקס הבוחרים על פי הנחיות ובמועדים המפורסמים על ידי מנהל הבחירות.

התאריך האחרון הקובע לרישום בפנקס הבוחרים בישובים הוא: 20.9.18

בחירות למליאת המועצה

- מליאת המועצה היא הגוף שלו הסמכות והיכולת לקבוע מדיניות ולאשר נושאים שהוגדרו בחוק ובהם: אישור תקציבים, חוקי עזר, תכניות פיתוח, ועוד.
- בשונה מרשויות עירוניות, בהן הבחירות למליאת הרשות הן כלליות ומתבצעות על פי רשימות, במועצות אזוריות הבחירות למליאת המועצה, מתבצעות לפי אזורי בחירה.
- כל ישוב בוחר נציג/נציגים מטעמו למליאת המועצה, ע"פ המודד שיקבע ויאושר ע"י שר הפנים. המליאה מורכבת מנציגי כל הישובים הנמצאים בתחום השיפוט של המועצה.
- על רשימה למליאת המועצה להכיל מינימום 3 מועמדים. (כמובן שאם מספר הנציגים ע"פ המודד גדול מ-3 יש להציב לפחות את מספר המועמדים ע"פ המודד)
- נכון למודד האחרון במנשה מכהנים כיום 36 חברי מליאה ובראשם ראש המועצה.
- מספר הנציגים של הישוב במליאה נקבע על פי המודד שמאושר במליאת המועצה ומפורסם על ידי וועדת הבחירות
- לאחר הבחירות מתכנסת המליאה ובוחרת מתוכה הנהלה וכן וועדות נוספות. כל חברי המליאה פועלים גם במסגרת וועדות רשותיות שונות בהם לדוגמא - הנהלה, ועדה מקומית לתכנון ובניה, בטחון, מכרזים, חינוך ועוד.
- תפקיד נציג המליאה של הישוב לקדם את טובת מועצה אזורית מנשה כולה ולאוו דווקא לייצג את אינטרס הישוב שלו.
- על נציג המליאה לעדכן את הוועד המקומי והתושבים בהחלטות מליאת המועצה האזורית.

בחירות לוועד מקומי

- הוועד המקומי הינו גוף סטטוטורי (בגדר "רשות מקומית") האחראי על מתן השיירות המוניציפליים של הישוב, ומייצג את כלל התושבים בישוב.
- לוועד המקומי סמכויות מתחום המשפט הציבורי והמנהלי וחלים עליו כללי המשפט הציבורי-מנהלי.
- המועצה רשאית לאצול מתפקידיה וסמכויותיה לוועד מקומי למעט בתחומים מסויימים כגון ייסוד תאגידים, הטלת אגרות והיטלים, חקיקת חוקי עזר, הפקעת מקרקעין ואישור תקציב ועד מקומי.
- הוועד המקומי הינו גוף משפטי נפרד לחלוטין מהאגודה החקלאית או הקהילתית הפועלת באותו היישוב. (למעט בישובים בהם חל זהות ועדים)

במהלך כהונתם מעצבים חברי הוועד המקומי, את אופי החיים בישוב. הוועד קובע מדיניות אשר באה לידי ביטוי בהחלטותיו וביישומן. להחלטות הוועד ישנה השפעה על תחומי החיים השונים, הפיזיים, החברתיים, הכלכליים/כספיים ועוד.

מספר חברי הועד המקומי נקבע על ידי משרד הפנים בהתאם למספר התושבים בישוב ונע בין 5-11.

הגשת מועמדות למליאת המועצה ולוועד מקומי:

- כל קבוצת בוחרים המונה 2% לפחות ממספר הבוחרים בישוב ולא פחות מ-5 בוחרים רשאית להגיש רשימת מועמדים לחברות במועצה \ בוועד המקומי.
- לא ניתן לכהן במקביל כחבר מליאת המועצה וכחבר ועד מקומי.
- רשימות מועמדים לוועד המקומי יוגשו בתאריכים 26.9, 27.9 על גבי טפסים מיוחדים שנוסחם ופרטיהם קבועים בצו המועצות האזוריות ומפורסמים על ידי משרד הפנים.

שם האזור (=ישוב), סמל ישוב
כינוי וסימון הרשימה (=אות לפתקי ההצבעה)
בא כוח של הרשימה
פרטי המועמדים ברשימה כולל חתימה אישית
של כל אחד מהמועמדים על כתב הסכמה

- על כל אדם ששמו מוגש כמועמד, לחתום אישית על כתב הסכמה לשמש כמועמד. אדם שלא חתם על כתב הסכמה לא יאושר כמועמד.
- אדם רשאי להיות מועמד ברשימת מועמדים אחת בלבד למועצה וברשימת מועמדים אחת לוועד המקומי. אדם שחתם על כתבי הסכמה לשמש כמועמד ביותר מרשימה אחת למועצה, או ביותר מרשימה אחת לוועד מקומי, שמו יימחק מכל רשימות המועמדים שלהן נתן את הסכמתו.
- יש להקפיד ולרשום בטפסים בצורה מדויקת ומלאה את הפרטים של המועמדים ושל החותמים על הצעת המועמד ועל רשימת המועמדים.
- המועדים להגשת הרשימות 26.9, 27.9 (מיקום ושעות יפורסמו בהמשך)
- רשימות מועמדים שיוגשו באיחור לא יתקבלו.
- לא תתקבל חוברת שנעשו בה תיקונים, שינויים או מחיקות (לרבות מחיקות בטיפקס) בשמות המועמדים או בסדר רישומם או במספר הסידורי שליד שם המועמד.
- יש לקחת בחשבון שיש משמעות לסדר השמות שכן, על פי סדר זה יקבע הרכב הוועד המקומי הנבחר וכן החלפות במהלך הקדנציה, במידה ויהיו.
- מומלץ להגיש רשימה ובה מספר חברים מעבר לנדרש היות ובמהלך הקדנציה יתכנו חילופים בנסיבות שונות.
- במידה ותוגש רק רשימה אחת היא תקבל הכרזה מבלי לקיים הליך בחירות בקלפי, מתוך ההנחה שאם אין מתמודדים נוספים, המועמדים הנ"ל מקובלים על כל אנשי הישוב.
- חבר ועד מקומי לא יכול לכהן במקביל כחבר מליאת המועצה האזורית.

יו"ר וועד מקומי

- וועד מקומי בוחר בישיבתו הראשונה את אחד מחבריו לראש הוועד.
- הבחירה נעשית בהצבעה גלויה. המועמד שמקבל למעלה ממחצית הקולות של כל חברי הוועד הוא הנבחר.
- חשוב לבחור את האדם המתאים ביותר מבין חברי הוועד - זה שיש לו ניסיון ניהולי, פנאי יחסי אנוש טובים ולא דווקא זה שזכה במירב הקולות בבחירות.
- יו"ר וועד מקומי אינו זכאי לשכר בקשר לביצוע תפקידו.

בוועד מקומי לא יכולים לכהן קרובי משפחה (בן זוג, הורה או הורי הורה, בן זוג, בן או בת או בני זוגם, אח או אחות או בני זוגם). כמו כן, ישנם מגבלות על התקשרות (בהעסקה ובחוזים) של וועד מקומי עם גופים בהם לחבר ועד או קרובי משפחתו יש מעורבות.

חילופים בוועד המקומי

- חבר וועד שחדל לכהן, ימונה במקומו המועמד ששמו הבא ברשימה שממנה נבחר אותו חבר שעזב.
- במידה ואין מי שימלא את המקום הפנוי, יבחר הוועד על פי החלטה של מחצית מחבריו לפחות, אדם שהוא כשיר להיבחר.
- על המועמד של הוועד למלא שאלון ניגוד עניינים שיעובר לבחינה ואישור היועץ המשפטי של המועצה ולאחר מכן יקבל אישור ראש המועצה וכתב מינוי.
- לגבי כל שינוי פרסונאלי בקרב חברי הוועד המקומי יש ליידע את המועצה.

קצת על התנהלות הוועד המקומי

ישיבות וועד מקומי

- ישיבה ראשונה של הוועד המקומי צריכה להתכנס בנוכחות ראש המועצה או מי מטעמו לא יאוחר מ 14 יום מתחילת כהונתו.
- על הוועד המקומי לקבוע לפחות ישיבה אחת בכל שישה שבועות - כלומר, צריכות להתקיים לפחות 8 ישיבות בשנה.
- על פי הצורך ניתן לכנס ישיבה שלא מן המניין.
- יש להודיע על מועד הישיבה וסדר היום לכל חברי הוועד ומוזמנים אחרים לפחות 24 שעות מראש. כך, מתאפשר למשתתפים ישנה ההזדמנות להתכונן לדין.
- יש להדביק על דלת משרדי הוועד הודעה על קיומה של הישיבה.

השתתפות בישיבות וועד

- על פי הוראות הצו חובה להזמין לישיבות הוועד את נציג הישוב במליאה. מעבר לחובה החוקית, נוכחותו מסייעת ליצירת שיתוף פעולה ומאפשרת העברת מידע בין שתי רבדי השלטון.
- ככלל, ישיבות הוועד הן פומביות ורק במקרים ספציפיים ונדירים (למשל בעניין בטחוני, מטעמי צנעת הפרט) ניתן לקיים דיון בדלתיים סגורות.
- הנחת המוצע היא שפומביות הדיון תורמת לשיפור איכות ההחלטה.
- השתתפות הציבור הינה בעמדה של משקפים בלבד ואינם בעלי זכות הצבעה.
- ישיבה יכולה להתקיים רק במניין חוקי היינו, נוכחות של רוב חברי הוועד.
- חובה על חבר וועד להיות נוכח בישיבות הוועד ומי שנעדר משלוש ישיבות רצופות יחדל להיות חבר אלא אם הסיבה מוצדקת (מילואים, מחלה וכדו).
- החלטות מתקבלות ברוב קולות של חברי הוועד.

פרוטוקול ישיבה

בכל ישיבת וועד יש לרשום פרוטוקול שיכיל:

- ✓ תאריך
- ✓ שמות חברי הוועד הנוכחים והנעדרים,
- ✓ סדר יום
- ✓ תמצית מהלך הדין
- ✓ החלטות ותוצאות הצבעה
- ✓ חתימות (יו"ר ומנהל ישוב)

- על פי חוק פרוטוקולים פתוחים לעיון הציבור ונשמרים כחלק מההיסטוריה הישובית ולכן, הימנעו מאזכור שמות והקפידו על לשון נקייה.
- חברי הוועד יקבלו את הפרוטוקול לפחות שבוע לפני הישיבה ומאשרים אותו בתחילת הישיבה.
- מומלץ לפרסם את הפרוטוקול לכלל התושבים באמצעים המקובלים בישוב.

וועדות

במבנה ארגוני מיטבי, הוועד המקומי מפעיל תחתיו ועדות בתחומים השונים המתקיימים בישוב כגון תרבות, נוער, ביטחון, חזות הישוב וכדומה. באופן הזה תושבים נוספים לוקחים חלק בעשייה ובניהול.

וועדת ביקורת - היא וועדת חובה

בהתאם לצו המועצות המקומית קיימת חובה להקים וועדת ביקורת לוועד המקומי בכל ישוב במועצה והיא אינה כפופה לוועד המקומי. מליאת המועצה היא הממנה את הוועדה מתוך רשימת מועמדים, שאינם חברי וועד, שהגישו מועמדות.

תקציב הועד המקומי וניהולו

- **מקורות התקציב** של הועד המקומי הם - גביה מארנונה, אגרות והטילים (שמירה, סלילה וכדו), הכנסות משימוש במבני ציבור (חוגים, אירועים וכדו), ועוד.
- תעריף הארנונה נקבע על-פי **צו המיסים** של המועצה המאושר במליאת המועצה לא יאוחר מ 1 ביולי ולפרסמו לא יאוחר מיום ה-15 ליולי.
- **תעריפי הארנונה** משתנים מישוב לישוב ובסמכותו של ועד מקומי לבקש שינוי בגיבת המיסים. כל שינוי מחייב אישור מליאה ולאחר מכן אישור שר הפנים ושר האוצר.
- עד ה 1 לאוקטובר על הועד המקומי להגיש את התקציב, בפורמט של משרד הפנים, למועצה לצורך אישור מליאת מועצה.

במנשה ישנם 2 סוגי גביית ארנונה:

גביה מרוכזת - גביית הארנונה מבוצעת בישוב בהתאם לצו המיסים ותקציב הישוב מנוהל באופן עצמאי על ידי הועד המקומי.

גביה פרטנית - גביית הארנונה מבוצעת על ידי המועצה בהתאם לצו המיסים ותקציב הועד המקומי מנוהל באמצעות מחלקת הנהלת חשבונות של המועצה.

חוברת זו נועדה להוות
כלי עזר למתעניינים ולמועמדים
לוועדים מקומיים במועצה, והיא אינה באה
במקום יעוץ משפטי ו/או האמור בצו המועצות
המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958,
וחוקים נוספים החלים על הוועדים המקומיים.
בכל מקרה בו ישנו שוני בין האמור
בהנחיות לבין הקבוע בצו,
הוראות הצו גוברות.

